

Nevena Petra Piližota

Zaljum na otoku

CRTA

“DUNO ureoa - H

DUNO

OSNOVNI

HRVATSKA TURISTIČKA

“ateli. kultura”

osiguranje

“VATRŠKO centar muzika”

Galerija Crtta

23. 9. - 7. 10. 2020. Sustvorenja

SUSTVORENJA

„May we learn to listen in times of silence.“ (papa Franjo, 21.4.2020.)

Ovogodišnja izložba „Sustvorenja“ u zagrebačkoj galeriji Crta naglašava važnost kontinuiranog istraživanja kroz medij crteža. Iako je projekt „Dnevnik“ započet 2013. godine i prezentiran putem nekoliko samostalnih i skupnih izložbi, najnovija izložbena cjelina podcrtana je animalističkim motivima, do sada prilično dobro apsorbiranim u tkivo hrvatske likovne umjetnosti. Iz naziva Projekta razvidan je široki tematski raspon motiva. Svaki crtež funkcioniра kao dio velike slagalice života, kao osvrt na jučer i danas, uvod u sutra. Motiv životinja uzet je kao primjer, simbol sveprisutnih problema u komunikaciji i ravnopravnosti. Takva pitanja razlistavaju se u više poglavlja; jedno je i ono o elementarnoj ekološkoj istini.

Činjenica svođenja životinja uglavnom na objekte konzumerizma i industrijskog podčinjavanja ljudskoj kulturi, ipak nije dovoljna za negaciju prirode. Ovaj „prostor sukoba prirode i kulture“ (Marjanović i Zaradija Kiš, 2012:53), odnosno „život u ljudskoj ruci“, kao simbolični izraz čovjekove znanstvenotehničke uspješnosti i moći djelovanja na ljudski i svaki život, uistinu postavlja pitanje na koji način je život u ljudskim rukama“ (Cifrić, 2000:197).

Prema mitskom svjetonazoru, izjednačavanju čovjeka i svemira, svaki čovjek vlastitim životom participira u „permanentnom procesu putovanja 'dolinom svijeta'“ (Marjanović i Zaradija Kiš, 2012:219), točnije, vremenom i prostorom, prirodom i prirodnim pojavama. Biologiska predodređenost čovjeka ne sprječava nas da ponovno postavljamo (ista) pitanja. „Što je čovjek zapravo ako je poligon dijeljenja i neprekidnih razdvajanja? Raditi na tim dijeljenjima, pitati na koji se način čovjek odvaja od ne-čovjeka, životinsko od ljudskog, čini mi se važnijim od zauzimanja stajališta u velikim idealističkim pitanjima“ (Marjanović i Zaradija Kiš, 2012:665). Uz to, kultura se promišlja kao „rezultat čovjekova zahvata u prirodu i društvo, a čiji je osnovni smisao (za razliku od nekulture) – održanje i napredovanje čovjekova opstanka, njegovih prirodnih danosti te društvenih značajki i dostignuća, njihovo humaniziranje i oplemenjivanje...“ (Skledar, 2012:139).

„Jezik, podsvijest, običaji i uopće područje *imaginacije* preplavljeni su slikama životinja što 'govore za čovjeka i govore čovjeku...'“ (Visković, 2009:18). Tek istinska, stvaralačka sloboda (a ne sloboda razaranja) pretpostavka je istinske, stvaralačke zajednice. I prema Frommovoj dijagnozi: „Ono što odlučuje, to je humani odnos prema budućnosti čovječanstva i budućnosti prirode“ (Žmegač, 2011:176).

„Bez emocija, savjest ne bi imala žalca, društvene dužnosti ne bi imale imperativa, poštovanje osjećaja, a moralnost dužnosti“ (Turner, 2010:299). Prisjetimo se i jedinstvene poruke o poštovanju života koju je uputio Jacques-Yves Cousteau:

„Kvaliteta ljudskog života zahtijeva slobodu životinja, kao što zahtijeva slobodu čovjeka. Naravno, radi se o problemu jednoga novoga morala“ (Visković, 2009:380).

U svakom slučaju, „slobodu treba osvojiti ili izdržati“ (Žmegač, 2011:166).

Nevena Petra Piližota

LITERATURA

- Marjanović S. i Zaradija Kiš A. (ur.) (2012). *Književna životinja. Kulturni bestijarij II. dio*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, Hrvatska sveučilišna naklada.
- Cifrić, I. (2000). *Bioetika i ekologija: bioetičke i ekološke teme u sociološkoj perspektivi*. Zagreb: Grafomark.
- Skledar, N. (2012). *Sociologija kulture: pojmovi, teme, problemi*. Zagreb: PLEJADA.
- Visković, N. (2009). *Kulturna zoologija: što je životinja čovjeku i čovjek životinji*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
- Žmegač, V. (2011). *Prošlost i budućnost 20. stoljeća*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Turner, J. H. (2011). *Sociologija emocija*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo.

O NEVENI PETRI PILIŽOTI

Rodjena je 1986. godine u Šibeniku, gdje je završila OŠ Petra Krešimira IV i Gimnaziju Antuna Vrančića. Godine 2010. završila je preddiplomski sveučilišni studij Slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti (Zagreb), 2011. godine diplomski sveučilišni studij Slikarstva ALU Zagreb; članica je HDLU-a. Godine 2012. magistrirala je na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, 2016. položila je državni stručni ispit, a od 2019. godine nositeljica je uvjerenja o usavršavanju za Voditeljicu pripreme i provedbe projekata financiranih iz EU fondova. Nagrađena je sa višegodišnjom državnom stipendijom za izvrsnost, Otkupnom nagradom Rektorata za najbolji rad 2010., Otkupnom nagradom Erste fragmenti 7. stipendijom Nacionalne zaklade za osobito nadarene studente za akademsku godinu 2009/10., Rektorovom nagradom u akademskoj godini 2008/09. Izlagala je na šesnaest samostalnih i četrdesetak skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu.

E-mail: np.pilizota@gmail.com
Web: <https://m.facebook.com/nevena.petra.pilizota/>
<https://nevenapetrapilizota.blogspot.com/>

Nakladnik:

Centar za kulturu i informacije Maksimir, Švarcova 18, Zagreb

Za nakladnika:

Goran Jerković

Umjetnički savjet galerije Crta:

Željko Marciuš, Tomislav Buntak, Ida Blažičko i Tomislav Vuković

Voditelj galerije Crta i urednik:

Tomislav Vuković

Predgovor:

Nevena Petra Piližota

Dizajn:

Tomislav Vuković

Tisk:

Ars Kopija, Zagreb

Naklada:

100 komada

www.mojmaksimir.com/kategorije/galerija-crta

Program galerije Crta je podržan od Gradskog ureda za kulturu i uvršten u javne potrebe u kulturi Grada Zagreba 2020.

2020.

